

VÝBĚROVÁ REŠERŠE

Z PEDAGOGICKÉ BIBLIOGRAFICKÉ

DATABÁZE

ZE ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÉ
MUZEUM A KNIHOVNA
J. A. KOMENSKÉHO

ČERVENEC – SRPEN

2023

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Bassejn - prostranstvo dlja razvitija kreativnosti : doškol'niki s OVZ / [Bazén - prostor pro rozvíjení kreativity : děti předškolního věku s postižením] / Ljudmila Anatol'jevna Ivakina, Jekaterina Anatol'jevna Vysockaja -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 95, č. 2 (2023), s. 11-15.

Článek nabízí analýzu organizace vyučování v bazénu v souvislosti s rozvíjením kreativity u předškolních dětí s postižením. Zmíněna je struktura vzdělávacího prostoru bazénu. Zkušenosti a představení práce instruktorů plavání, trenérů a vysokoškolských lektorů, vzdělávacích institucí a aquaklubů ve městě Lipeck.

postižený ; handicap ; předškolní dítě ; vzdělávání ; tvořivost ; rozvíjení schopností ; zkušenost ; vodní sporty ; plavání ; Rusko ; bazény

<http://katalog.npmk.cz/documents/528876>

2.

Blended learning : how can multimedia enhance students' characters? : how can multimedia enhance students' characters? / [Smíšené učení : jak mohou multimédia obohatit osobnost studentů?] / Junaidi Indrawadi, Kokom Komalasari, Winarno, Zaky Farid Luthfi -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [21], č. 1 (vol.71), s. 63-77.

Předmětem tohoto článku je výzkum vlivu multimédií na osobnost vysokoškolských studentů, který probíhal zejména formou dotazníkového šetření a rozhovorů. Článek se snaží primárně zodpovědět, jaké další zkušenosti s médií během výzkumu studenti získali a jak média obohatila jejich osobnost (v oblasti například kritického myšlení, kreativity).

multimediální metoda ; elektronický učební materiál ; učitel ; výuka ; styl výuky ; vysoká škola ; výzkum ; student ; rozvoj osobnosti ; učení ; dotazník ; interview ; Indonésie

<http://katalog.npmk.cz/documents/528915>

3.

Bulling : preodolenije i profilaktika v detskom sadu / [Šikana : její překonávání a profylaxe v mateřské škole] / Julija Jevgen'jevna Guseva, Irina Borisovna Tereškina, Galina Vjačeslavovna Semenova -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 95, č. 1 (2023), s. 21-26.

Článek představuje základní kritéria efektivity programů proti šikaně, které mohou učitelé sloužit jako základ profylaxe proti problémovému chování dětí v mateřské škole. Autorky předkládají doporučení, jak může šikaně předcházet nebo ji řešit učitel.

šikanování ; agresivita ; nesprávné chování ; vztahy mezi vrstevníky ; předškolní dítě ; mateřská škola ; řešení konfliktů ; učitel ; prevence ; Rusko ; preventivní programy

<http://katalog.npmk.cz/documents/528870>

4.

Don't smile until Christmas? : was Lehrkräften bei der Übernahme einer neuen Klasse empfohlen wird / [Do Vánoc se neusmívej? : co doporučit učitelům, když se ujímají nové třídy] / Matthias Trautmann -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pädagogik -- ISSN 0933-422X -- Roč. 73, č. 6 (Juni) (2021), s. 6-8.

Článek (jeho název "Do Vánoc se neusmívej" odkazuje na tradiční radu či varování, které při převzetí nové třídy dostávají učitelé v USA) otevírá číslo časopisu, v němž naleznou doporučení noví třídní učitelé. S převzetím vedení nové třídy jsou spojeny jak příležitosti, tak rizika pro všechny zúčastněné - učitele, žáky a jejich rodiče. Na jedné straně lze nastolit zásady pro komunikaci/interakci mezi učitelem a žáky budované na vzájemném respektu, projevení zájmu o potřeby žáků, na straně druhé, rizikové, pak zavedení autoritářského, na disciplíně založeného a nepřívětivého (bez úsměvu) stylu vedení a učení. Součástí článku jsou odkazy na výzkumy a odbornou literaturu spojené s tématem.

vedení třídy ; učitel ; učení ; třídní učitel ; vztah učitel-žák ; vztah rodiče-učitel ; komunikace ; autorita ; zájem ; kázeň ; výzkum ; odborná literatura ; doporučení

<http://katalog.npmk.cz/documents/528958>

5.

Nichts gegen Digitalisierung / [Nic proti digitalizaci] / Johannes Wessels, Hinnerk Wissmann -- ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 77, č. 5 (2021), s. 41.

Komentář dvou vysokoškolských pedagogů k distanční výuce i práci z domova, jež se v době pandemie covidu-19 staly takřka jedinými možnostmi pro výuku a působení vyučujících. Ačkoliv se vysoké školy naučily pracovat v digitálním prostoru, což se přijímá jako pozitivum, je třeba hovořit i o negativech distanční výuky, o nemožnosti vykonávat praxi při studiu, o sociální izolaci. Otázkou zůstává, jaký budou mít tyto okolnosti vliv na další profesní uplatnění nynějších studentů.

covid-19 ; epidemie ; distanční vzdělávání ; práce z domova ; vysokoškolský pedagog ; student ; vysoká škola ; digitalizace ; praxe ; interpersonální distance ; profesní dráha ; uplatnění ; pandemie

<http://katalog.npmk.cz/documents/528504>

6.

Noch 50 Jahre mit Ziffernensuren? / [Ještě 50 let známkování?] / Felix Winter -- ger --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pädagogik -- ISSN 0933-422X -- Roč. 73, č. 5 (Mai) (2021), s. 29-32.

Článek se věnuje známkování ve škole z historického hlediska i současných potřeb, upozorňuje na odborné studie a diskuse, jež se tomuto tématu věnovaly a věnují. Autor článku považuje v současné době známky za neadekvátní ukazatel výkonu žáků i za překonaný pedagogický nástroj. Pro podporu motivace k učení a zájmu o vyučovací předmět jsou dnes k dispozici vhodnější alternativy. Uvedeny jsou možnosti hodnocení a je zdůrazněn význam zpětné vazby jakožto efektivního nástroje pro celý proces učení i hodnocení.

zpětná vazba ; klasifikace ; hodnocení žáka ; hodnoticí kritérium ; historické hledisko ; diskuse ; motivace učení ; vyučovací předmět ; proces učení ; efektivnost vzdělávání ; ukazatel ; motivace výkonu

<http://katalog.npmk.cz/documents/528944>

7.

Priobščeniye doškoľnikov k vosprijatiju muzykal'no-teatral'nych žanrov : stat'ja dlja roditel'ej i pedagogov / [Jak probudit zájem a naučit vnímat předškolní děti hudebně-dramatické žánry : příspěvek pro rodiče a pedagogy] / Jelena Michajlovna Klemjašova, Jaroslava Aleksandrovna Kabalevskaja -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Doškoľnoje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 95, č. 4 (2023), s. 12-16.

Článek se věnuje postupům, jež seznámí předškolní dítě (5-7 let) s hudebně-dramatickými žánry (opera, opereta, balet, muzikál) a jejich historií, naučí ho vnímat klasickou hudbu i aktivně se do ní zapojit. Uvedeny jsou příklady skladeb vhodných pro poslech či zhlédnutí v předškolním věku a možnosti jejich výkladu - dítě se seznámí se syžetem skladby, jejími částmi, dramaturgií

i stručně s biografií jejího skladatele. Při výkladu hudebních postupů je upozorňováno na harmonické a rytmické zvláštnosti díla, případně na jeho scénické pojetí. Důležitá je i emocionální složka daného díla.

hudba ; drama ; tvůrce ; biografie ; předškolní dítě ; předškolní výchova ; dílo ; hudební výchova ; dramatická výchova ; klasická hudba ; rytmus ; emoce ; zájem ; vnímání ; věk 5-7

<http://katalog.npmk.cz/documents/529136>

8.

Schulterchluss in der Region / [Soudržnost v regionu] / Anat-Katharina Kálmán – ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 77, č. 1 (2021), s. 12-14.

Článek přináší základní údaje o počtu vysokých škol a jejich struktuře, studujících a procentuálním zastoupení pracovníků s dokončeným vysokoškolským vzděláním v České republice. Informuje o způsobu financování (zdůrazněna je finanční podpora z fondů EU) českých vědeckých a výzkumných institucí a vysokých škol i jejich projektech a zahraniční spolupráci; statistické informace doplňuje výpověďmi několika vědců a vysokoškolských pedagogů. V současné době hledají české instituce nové příležitosti vedoucí k finanční nezávislosti a usilují i o rozšíření spolupráce se zahraničními partnery, především ve středoevropském a východoevropském prostoru.

vysoká škola ; financování ; podpora ; student ; univerzita ; vědec ; výzkumné středisko ; pedagog ; výzkumný projekt ; vysokoškolské vzdělání ; spolupráce ; nezávislost ; statistická data ; informace ; Česko ; Evropa střední a východní

<http://katalog.npmk.cz/documents/528401>

9.

Skúsenosti škôl s príchodom odídenčov = The experience of schools with the arrival of refugees
/ Monika Duždová, Zuzana Pilátová, Eva Pupíková -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogické rozhľady : odborný-metodický časopis -- ISSN 1335-0404 -- Roč. 32, č. 1 (2023), s. 47-60.

Aby ilustrovaly situaci současného stavu na slovenských školách od vypuknutí uprchlické krize z Ukrajiny, uskutečnily autorky rozhovory s pedagogickými zaměstnanci na různých stupních škol (od mateřských až po střední) a pozicích (od asistentů, psychologů, učitelů až po ředitele). Snažily se například zjistit, jak postupovali při začleňování ukrajinských dětí, s jakými problémy se setkali a jaké vytvořili podmínky pro jejich vzdělávání.

interview ; dítě cizí národnosti ; mateřská škola ; základní škola ; inkluzivní vzdělávání ; integrace ; integrace žáka ; uprchlík ; školní věk ; střední škola ; cizí jazyk ; adaptace ; školní adaptace ; aktivita ; spolupráce ve výchově ; vyučující personál ; Ukrajina ; Slovensko ; Ukrajinci ; uprchlická

krize

<http://katalog.npmk.cz/documents/528896>

10.

Suizidales Verhalten bei Kindern und Jugendlichen : Lehrpersonen schätzen Mobbing als Risikofaktor ein / [Sebevražedné chování u dětí a dospívajících : učitelé posuzují šikanu jako rizikový faktor] / Anna-Lena Kiekhöfer -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pädagogik -- ISSN 0933-422X -- Roč. 73, č. 2 (Februar) (2021), s. 31-34.

Článek o rizicích a prevenci sebevražd u dětí a dospívajících. Pozornost je věnována i definici pojmu suicidium, fenomenologii a faktorům vedoucím k rozvoji suicidálního chování. Podle empirických výzkumů je přímým rizikovým faktorem pro sebevražedné chování dětí a adolescentů šikana; dalšími rizikovými okolnostmi jsou stres, sociální izolace a chybějící sociální vazby. Tyto faktory jsou v článku posuzovány s ohledem na možnosti, jak předcházet sebevražednému chování žáků; důležitá je úloha učitelů v procesu prevence.

šikanování ; školní prostředí ; sebevražda ; dítě ; adolescent ; pojem ; chování ; empirický výzkum ; ohrožené dítě ; riziková skupina ; sociální prevence ; stres ; sociální vyloučení ; žák ; role učitele ; vztahy mezi vrstevníky

<http://katalog.npmk.cz/documents/528851>

11.

Unseren tierischen Nachbarn auf der Spur : den Schulhof als Lebensraum erforschen / [Na stopě našim zvířecím sousedům : zkoumání školního dvora jako životního prostředí] / Juliane Gröber, Annika Blank, Sarah Dannemann -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschule Sachunterricht -- ISSN 1437-319X -- Roč. 2023, č. 98 (2.Quartal) (2023), s. 4-12.

Autorky článku představují koncepci věcného vyučování pro 1.-4. ročník ZŠ, která je založena na přímém setkávání se s přírodou. Po teoretickém úvodu podpořeném odkazy na odborné studie přináší článek podrobné návody, jak postupovat při plánování či úpravách školního dvora, kde mohou žáci chovat různé druhy živočichů, pozorovat je a zkoumat, jaké jsou jejich potřeby. Děti tak získávají a rozvíjejí pečující a tvůrčí vztah k přírodě.

živočich ; příroda ; věcné vyučování ; odborná literatura ; školní areál ; koncepce ; potřeba ; péče ; tvůrčí činnosti ; první stupeň ; základní škola ; prostředí ; pozorování ; ročník 1-4

<http://katalog.npmk.cz/documents/528734>

12.

Unterricht und Schule klimagerecht gestalten / [Jak utvářet výuku a školu podle principů šetrnosti ke klimatu] / Jochen Schnack, Sönke Zankel -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pädagogik -- ISSN 0933-422X -- Roč. 73, č. 4 (April) (2021), s. 6-8.

Článek, stejně jako další příspěvky v tematickém čísle časopisu, je zaměřen na klimatické změny, především pak na způsoby, jak o nich učit ve škole a jak se chovat šetrně k životnímu prostředí. Autoři článku seznamují s projektem "ochrana klimatu" založeném na několika základních kritériích. Učení o klimatu má být součástí předmětů celého kurikula, ochraně klimatu, využívání alternativních zdrojů energie a jejich realizaci v každodenním životě školy musí být věnována mimořádná pozornost.

klima ; škola ; výuka ; udržitelnost ; projekt ; ochrana životního prostředí ; kurikulum ; pozornost ; alternativa ; energetika

<http://katalog.npmk.cz/documents/528886>

13.

Ways of using textbooks and digital resources by teachers and students in the lower secondary schools / [Způsoby využití učebnic a digitálních zdrojů učiteli a žáky nižších gymnázií] / Iva Červenková, Marek Václavík, Zuzana Sikorová -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [21], č. 1 (vol.71), s. 24-34.

Autoři v článku prezentují výzkum zaměřený na to, jaké výukové zdroje (tištěné učebnice, jiné textové materiály, digitální zdroje atd.) používají učitelé během vyučovacích hodin a jakým způsobem. Výzkum sestával z polostrukturovaných rozhovorů s vybranými učiteli z nižších gymnázií v Moravskoslezském kraji.

učebnice ; elektronický učební materiál ; učitel ; výuka ; styl výuky ; gymnázium ; pedagogický výzkum ; žák ; nižší střední škola ; interview ; Moravskoslezský kraj (Česko : 2000-)

<http://katalog.npmk.cz/documents/528913>

14.

Welches Feedback ist lernförderlich? / [Jaká zpětná vazba podporuje učení?] / Felix Winter -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pädagogik -- ISSN 0933-422X -- Roč. 73, č. 5 (Mai) (2021), s. 6-10.

Tématem článku, stejně jako celého čísla časopisu, je zpětná vazba. Autor článku se zmiňuje o pedagogických diskusích posledních let, jež se zpětnou vazbou ve škole zabývaly. Následně rozebírá úlohu zpětné vazby při výuce a představuje základní kritéria, kterými by se měl učitel řídit. Zpětná vazba, která žáky motivuje a podporuje učení, zahrnuje dialog mezi učitelem a žákem o předmětu výuky, jejích úkolech a řešení. Důležitá je taková zpětná vazba, která nestaví pouze na vyjádření učitele, ale dává dostatečný prostor žákům k prezentaci jejich názorů, podnětů a připomínek.

zpětná vazba ; pedagogická podpora ; učení ; výuka ; vztah učitel-žák ; dialog ; diskuse ; motivace učení ; vyučovací předmět ; řešení úloh ; prezentace ; názor

<http://katalog.npmk.cz/documents/528917>

15.

Why do I teach? : teachers' instrumental and prosocial motivation predict teaching quality across East and West / [Proč učím? : osobní a sociální motivace předpovídá kvalitu vyučování na Východě i na Západě.] / Ma. Jenina N. Nalipay, Ronnel B. King, Susanna S. S. Yeung, Ching Sing Chai, Morris Siu-Yung Jong -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 93, č. 2 (June) (2023), s. 453-466.

Představena je studie, která se zabývala osobní (instrumentální) a sociální (prosociální) motivací učitelů jako prediktorů kvality výuky: její srozumitelnosti, způsobu řízení třídy a kognitivní aktivity žáků během vyučování. Byla použita data z výzkumu TALIS 2018, která zahrnovala více než 1200 škol z 10 zemí a regionů. Kromě zmíněných ukazatelů kvality výuky byly zkoumány i demografické charakteristiky (věk, pohlaví, úroveň vzdělání a praktické zkušenosti). Tento model byl sledován ve školách na Východě i Západě. Motivace učitelů přispívá k vývoji společnosti byla hlavním prediktorem kvalitní výuky napříč zeměmi Východu. Instrumentální motivace předpovídala kvalitní výuku na Východě a řízení třídy na Východě i Západě. Prosociální motivace se lišila v závislosti na různých kulturních kontextech.

učitel ; pedagogické povolání ; pedagogické nadání ; výuka ; kvalita vyučování ; motivace ; sociální chování ; sociální dovednost ; společnost ; prognóza ; kultura země původu ; kulturní zázemí ; Západ-Východ ; Hongkong (Čína) ; vnitřní motivace

<http://katalog.npmk.cz/documents/528619>